

5.2. Kapacitātes stiprināšanas pasākumu tēmas būvniecības jomā

Tabulā ir apkopotas kapacitātes stiprināšanas pasākumu tēmas pašvaldību un plānošanas reģionu speciālistiem, kas tika identificētas Novērtējuma ietvaros uz 01.10.2024, ņemot vērā nozares ekspertu, pašvaldību speciālistu un plānošanas reģionu priekšlikumus.

Tabulas sākuma daļā ir norādītas **prioritārās kapacitātes stiprināšanas tēmas**, kas ir identificētas, ņemot vērā pašvaldību speciālistu, plānošanas reģionu un nozares ekspertu novērtējumu un validētas fokusgrupās 2024.gada septembrī. Tālāk ir norādītas pārējās identificētās kapacitātes stiprināšanas tēmas. Šo sadaļu ietvaros tēmas nav uzskaitītas prioritārā secībā. Kur tika identificēts - tēmām ir norādītas **apakštēmas**, kas var kalpot kā ieteikumi un piemēri apgūstamajām mācību tēmām, taču nekādā gadījumā kā vienīgās apgūstamās tēmas. Plānojot kapacitāti stiprinošos pasākumus, tiek rekomendēts apakštēmas izvēlēties un papildināt atbilstoši mācību mērķa grupas vajadzībām un jomas aktualitātēm. Vairākas mācību tēmas var tikt apvienotas un nodrošinātas viena vai vairāku kapacitātes stiprināšanas pasākumu ietvaros.

Tēmas ir **klasificētas pēc mērķa grupām**, kurām tiek rekomendēts prioritāri apgūt attiecīgās tēmas (attīstības plānošanas speciālisti (Plānotāji), nozaru eksperti un pakalpojumu sniedzēji (Speciālisti), pašvaldību vadībā esošās amatpersonas (Vadība), Citi administrācijas darbinieki (Citi admin.) un **pēc apgūstamo kompetenču veida** (Stratēģiskās/vadības; Koordinācijas; Speciālista; Vispārīgās/tehnoloģiskās). Plānojot kapacitātes stiprināšanas pasākumus, prioritārās mērķa grupas ieteicams piekļaut katras pašvaldības specifiskajai situācijai.

Nr.p.k.	Mērķa grupas	Kompetenču veids							
		Plānotāji	Speciālisti	Vadība	Citi admin.	Stratēģiskās/vadības	Koordinācijas	Speciālista	Vispārīgās/tehnoloģiskās
Prioritārās kapacitātes stiprināšanas pasākumu tēmas									
1.	Stratēģijas, politikas, rīcības plāna izstrāde, balstoties uz datu analīzi būvniecības pakalpojumu jomā Strategiskas domāšanas un lēmumu pieņemšanas kompetences, speja skatīties reģiona līmenī, strādāt ar lielām teritorijām un to attīstības aspektiem, sabalansēt teritorijas attīstības jautājumus ar iedzīvotāju vajadzībām Stratēģiskās plānošanas metodes un instrumenti, plānošanas sociālie un psiholoģiskie aspekti, zināšanām zemes politikas jomā Attīstības programmas izstrāde un Investīciju plāna īstenošana Stratēģiskā plānošana būvniecības attīstībai pašvaldībā Datu ievākšana, datu apstrāde, analīze un vizualizācija, izmantojot dažādas programmas, tai skaitā ĢIS Mērķa grupas vajadzību apzināšanas un analīzes metodes Ģeotelpisko datu izmantošana teritorijas un attīstības plānošanā, infrastruktūras pārvaldībā Klimata neitralitātes, energoefektivitātes, aprites ekonomikas principu iestrādāšana dažāda līmeņa un veida plānošanas dokumentu līmenī Datus balstīta plānošana Plānošanas dokumentu grafiskās daļas izstrāde	●	●	●		●			
2.	Pakalpojumu definēšana un aprakstīšana (satura izstrāde, kvalitātes standarta un rādītāju noteikšana)	●	●	●		●			
3.	Īstenoto aktivitāšu ietekmes un darbinieku snieguma izvērtēšana Pakalpojumu pieejamības, sasniedzamības, izmaksu, iedzīvotāju pakalpojuma saņēmēju apmierinātības novērtēšana	●	●	●		●			
4.	Pakalpojuma sniegšanas uzskaitē, kvalitātes standarta uzraudzība un rādītāju mērīšana Optimālas darba slodzes noteikšana arhitektiem, būvinspektoriem							●	
5.	Teritorijas plānošanas dokumentu izstrāde Aktualitātes plānošana Telpiskās attīstības plānošanas institucionālais ietvars un tiesību pamati Integrēta teritorijas attīstības plānošana un īstenošana, pielāgojoties demogrāfiskajām un klimata pārmaiņām LP un DP izvērtēšana Krasta kāpas aizsargjoslas noteikšana, piekrastes plānošana, piekļuves nodrošināšana Aplūstošās teritorijas noteikšana un robežu precizēšana Funkcionālo zonu izstrāde, apakšzonu veidošanas prakse Klimata mērķu sasniegšana teritorijas plānošanā Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu (TIAN) piemērošana ArcGis programmatūras pielietojums Tematisko plānu izstrāde Vēja parku teritoriju attēlošana Transporta infrastruktūras un mobilitātes plānošana Ārzemju labās prakses piemēri telpiskajā plānošanā Kapacitātes stiprināšana Teritorijas attīstības plānošanas informācijas sistēma (TAPIS) jomā, t.sk ģeotelpisko datu augšupielādē, pieejamiem datiem un to pielietojumiem	●	●						
6.	Viedās un zaļās infrastruktūras attīstības veicināšana	●	●	●					●

Nr.p.k.	Prioritārās kapacitātes stiprināšanas pasākumu tēmas	Mērķa grupas				Kompetenču veids		
		Plānotāji	Speciālisti	Vadība	Citi admin.	Stratēģiskās/ vadības	Koordinācijas	Speciālista Vispārīgās/ tehnoloģiskās
	<p>izpratne par klimata pārmaiņu ietekmi uz dažādam jomām, kompetence klimata pārmaiņu mazināšanā un pielāgošanā, vides pārvaldībā (SEG emisiju datu ievākšana, klimatneitralitātes un klimatrošināšanas jautājumi, dabā balstīti risinājumi)</p> <p>Ilgstspējīga būvniecība. Principa "nenodarīt būtisku kaitējumu" piemērošana</p> <p>Jaunākās tendences ilgstspējīgā būvniecībā</p> <p>Būvniecības ietekmes uz vidi novērtējums</p> <p>Zaļā publiskā iepirkuma prasību un kritēriju piemērošanu 3.grupas būvēm (ar labās prakses piemēriem)</p> <p>Viedie risinājumi ēku un infrastruktūras būvniecības un uzturēšanas jomā</p> <p>Padziļinātas zināšanas par klimata pārmaiņu ierobežošanas un pielāgošanās iespējamiem pasākumiem un ilgstspējīgiem risinājumiem, to reālai pielietošanai un integrēšanai, piemēram, infrastruktūras attīstībā</p> <p>Ilgstspējīgu risinājumu publiskajā ārtelpā integrēšana, nodrošinot vienlīdzīgu iespēju principus</p> <p>Ilgstspējīgas dabas resursu izmantošana</p> <p>Vides aizsardzība un higiēna, tai skaitā nekaitīgums</p> <p>Klimata neitralitātes, energoefektivitātes, aprites ekonomikas principu iestrādāšana dažāda līmeņa un veida plānošanas dokumentu līmenī</p> <p>Vides zinības</p> <p>Ilgstspējīgu lietus ūdeņu apsaimniekošanas risinājumi, to ietekme uz vidi un klimata pārmaiņām</p> <p>Ārtelpu objektu un infrastruktūras monitorings, izmantojot viedās</p>							
7.	<p>Efektīva tehnoloģiju izmantošana (piemēram, ĢIS, automatizācijas un mākslīgā intelekta rīku) būvniecības procesu plānošanā, uzraudzībā un analizē</p> <p>Nepieciešamība visiem patstāvīgi pieņemt prasības, apgūt jaunus rīkus darba efektivitātes uzlabošanai, kā arī kibernetikas nodrošināšanai</p> <p>ĢIS izmantošana</p> <p>Mākslīgais intelekts, automatizācijas rīku un viedo risinājumu izmantošana darbam pašvaldībās būvniecības procesā</p> <p>Vadības pārstāvjiem nepieciešams veicināt izpratni par digitalizācijas sniegtajām iespējām, mākslīgā intelekta un automatizācijas rīku pielietošanas iespējām</p> <p>Par būvdarbu tehnoloģijām, konstrukciju mehānisko stiprību un stabilitāti, kļūdām būvdarbos</p> <p>Digitālie rīki ikdienas darbu plānošanai, pārraudzībai un komandu sadarbībai</p> <p>ArcGIS vides ieviešana visā pašvaldības struktūrā</p> <p>Problēmu risināšana, kad nav savietojamas divas datu bāzes (kadastrs un topogrāfiskā datu bāze (ADTI), kuras saistītas projektēšanu, būvniecību un ekspluatāciju</p> <p>Digitālo datu izstrādāšana un piemērošana</p>	●	●	●	●			●
8.	Zināšanas un prasmes BIM izmantošanā		●		●			●
9.	Ceļu reģistrācija un uzskaitē atbilstoši grāmatvedības standartiem		●		●		●	
10.	Ceļu uzturēšanas darbu un finanšu līdzekļu plānošana un uzraudzība		●		●			
11.	Zināšanas par modernām tehnoloģijām un metodēm ceļu uzturēšanā	●	●	●			●	
	<p>Modernu tehnoloģiju un metožu ceļu uzturēšanā praktiski piemēri, ilustrējot izmantošanas veidus un ietekmi</p> <p>Citu pašvaldību labā prakse</p> <p>Ekonomijas iespējas ceļu tīkla uzturēšanā</p> <p>Ceļu infrastruktūras monitorings, izmantojot viedās tehnoloģijas</p>							
12.	Pašvaldības loma būvniecības projektos kā attīstītājam un pasūtītājam	●	●	●	●	●		
	<p>Tāme kā pasūtītāja instruments</p> <p>Rīkiem, kas var palīdzēt cīnīties ar negodīgiem būvuzņēmējiem, būvuzraugiem un projektētājiem</p> <p>Papildu darbu vadīšana būvniecības projektos</p>							
13.	Pakalpojumu sniegšanas procesu analīze un pilnveidošana	●	●	●		●		

Prioritārās kapacitātes stiprināšanas pasākumu tēmas		Mērķa grupas				Kompetenču veids		
		Plānotāji	Speciālisti	Vadība	Citi admin.	Stratēģiskās/ vadības	Koordinācijas	Speciālista
Nr.p.k.								
	Būvdarbu kvalitātes kontrole Ar būvniecību saistīto pakalpojumu cikla kartēšana no pieejamības un laiktietlības viedokļa Būvniecības publisko pakalpojumu nepilnību identifikācija Nepieciešamo būvniecības pakalpojumu uzlabošanas pasākumu noteikšana Būvniecības pakalpojumu pilnveide no kvalitātes vadības sistēmas viedokļa (nepārtraukta pilnveidošana un sasniegto rezultātu izvērtēšana, priekšlikumu izstrāde pilnveidošanai un kļūdu novēršanai, to ieviešana; līdzdalība; izmērāmība; efektivitāte; sistēmiskums; klientorientētība; profesionālā ētika; procesu tiesiskuma nodrošināšana; stratēģiskums)							
14.	Ārējo ekspertu piesaistes būvniecības projektu vadībai un uzraudzībai nepieciešamības izvērtēšana Publiskās un privātās partnerības modeļi būvniecībā Inženierkonsultanta pakalpojumu nepieciešamības izvērtēšana sarežģītos objektos	●	●	●		●		
15.	Budžeta, finansējuma, personāla un risku pārvaldīšana Alternatīvu risinājumu analīze, identificējot ekonomiskāko un efektīvāko risinājumu. Saimnieciski visizdevīgākie piedāvājumi (kritēriji utml.) Pamata zināšanas risku analīzē un iekšējā kontrolē, skaidrojot ar piemēriem risku vērtēšanas un mazināšanas metodikas, tai skaitā paredzot aizsardzības mehānismus līgumos Ieņēmumu un izdevumu analīze, projekta budžeta plānošana un tāmju aprēķinu veikšana Būvmateriālu cenu izmaiņu indeksāciju piemērošana investīciju projektos Rīkiem, kas var palīdzēt cīnīties ar negodīgiem būvuzņēmējiem, būvuzraugiem un projektētājiem Papildu darbu vadīšana būvniecības projektos Būvdarbu līgumu administrēšanas, kontroles, izpildes u.tml. prakses piemēri	●	●	●	●	●		
16.	Sadarbība ar kolēģiem citās pašvaldības struktūrvienībās un ar ārējiem partneriem Sadarbība starp dažādām nodaļām būvniecības projektu kontekstā Mācības būvvalžu darbiniekiem ar sadarbības iestādēm - Valsts zemes dienesta, Zemesgrāmatas, Valsts vides dienesta, Veselības inspekcijas, Pārtikas veterinārais dienests pārstāvjiem. Piemēram vadlīniju izstrāde, lai efektīvāk tiktu izprasti procesi, dalīšanās ar labās un sliktās prakses piemēriem, ieteikumiem efektīvai sadarbībai Sadarbību būvniecības publisko pakalpojumu sniegšanā ar citām pašvaldībām un valsts iestādēm izvērtēšana	●	●	●			●	
17.	Sabiedrības līdzdalības organizēšana, dažādu interešu saskaņošana	●	●	●	●		●	

Nr.p.k.	Prioritārās kapacitātes stiprināšanas pasākumu tēmas	Mērķa grupas				Kompetenču veids		
		Plānotāji	Speciālisti	Vadība	Citi admin.	Stratēģiskās/ vadības	Koordinācijas	Speciālista
	Sabiedrības iesaiste lēmumu pieņemšanas procesā, sabiedrības līdzdalības organizēšana Kā saprotami skaidrot iedzīvotājiem par plānošanas dokumentiem un to nozīmi pašvaldības attīstībā, lai veicinātu aktīvāku iedzīvotāju iesaisti izstrādes procesa gaitā Ieinteresēto pušu mediācijas prasmes Spēja vest sarunas un pārrunas, veicināt vienošanos un risināt konfliktus Prezentāciju veidošana un uzstāšanās prasmes skaidrā un pārliecinošā veidā Sociālo mediju un citu digitālo rīku izmantošana publicitātes nodrošināšanai komunikācijai zīmola veidošanai digitālās mārketingos							
18.	Normatīvā regulējuma piemērošana būvniecības jomās (t.sk., vides aizsardzība, civiltiesības, administratīvais process, publiskās tiesības u.c.) Regulāri - aktuālāties būvniecības regulējuma (būvniecības likums, Vispārīgie būvnoteikumi, Speciālie būvnoteikumi specialitātē u.c. normatīvie akti) Regulējuma piemērošana, lai mazinātu atšķirības pašvaldību starpā, regulējumā noteiktā pašvaldību kompetence Metodiskais atbalsts par būvniecības procesa tiesisko regulējumu būvēm ar specializētiem izmantošanas mērķiem	●	●	●			●	
19.	Būvniecības projektu vadība, uzraudzība, risku vadība Efektīvs projektēšanas process Būvniecības projektu vadība, ar būvniecību saistīto projektu izstrādes praktiskie aspekti Inovatīvas pieejas būvniecības projektu vadībā CFLA nodrošinātās mācības par ES un Latvijas prasībām. Projektu pieteikumu, tehniskās dokumentācijas sagatavošana, iepirkumu īstenošana, būvniecības procesa uzraudzība un ēku nodošana ekspluatācijā Izmaksu un ieguvumu analīzes izstrāde ES finansētajiem projektiem Trūkumu, bojājumu novēršana objektos garantijas periodā Križu vadība būvniecības projektos Horizontālo principu ievērošana būvniecības projektos Būvobjekta nodošana ekspluatācijā un iespējamie risinājumi/rīki/praktiski piemēri, lai izvairītos no būvdarbu termiņa pagarinājuma BIM praktiskās izmantošanas aspekti		●	●	●		●	
20.	Iepirkumu dokumentācijas sagatavošana, iepirkumu norises uzraudzība Ievadkurss jauniem iepirkumu komisijas locekļiem par iepirkumu norises kārtību Publiskie iepirkumi un iepirkumu dokumentācijas izstrāde būvniecības jomā Atbilstošās iepirkuma procedūras izvēle Aktualitātes arhitektūras projektēšanas iepirkumos Sociāli atbildīgu un zaļo publisko iepirkumu organizēšana būvniecībā Būvspeciālistu kvalifikācijas prasības iepirkumos Būvniecības iepirkumu veiksmīga vadība: FIDIC tipveida līgumi, zaļais publiskais iepirkums un sociālā atbildība Metu konkursa un sarunu procedūras piemērošanas kārtība/nosacījumu Saimnieciski izdevīgākā piedāvājuma kritēriju noteikšana būvprojektēšanas un apvienotajos būvprojektēšanas un būvdarbu iepirkumos		●		●		●	
21.	Spēja sniegt konsultācijas un atbalstīt iedzīvotājus BIS izmantošanā BIS praktiskās izmantošanas aspekti Struktūras pilnveidošana, lai pakalpojumi un palīdzība BIS būtu pieejama pēc iespējas vienkāršāk, klientam saprotamāk un bez lieka administratīvā sloņa		●				●	
22.	Nepārtraukta profesionālo zināšanu un prasmju pilnveide	●	●	●	●			●

Nr.p.k.	Prioritārās kapacitātes stiprināšanas pasākumu tēmas	Mērķa grupas				Kompetenču veids		
		Plānotāji	Speciālisti	Vadība	Citi admin.	Stratēģiskās/ vadības	Koordinācijas	Speciālista Vispārīgās/ tehnoloģiskās
	<p> macīšanas prasmes, spēja patstāvīgi pieņemt savas zināšanas un prasmes, sekot līdzi jaunākajām tendencēm un tehnoloģijām Regulāri semināri vai informatīvie materiāli par nozaru aktualitātēm Aktualitātes ēku projektēšanā, būvniecībā un to ekspluatācijā Vispārējas zināšanas par pilsētu un vietu ekonomiku Prasmju un zināšanu pilnveide attiecībā uz Eiropas "Jaunā Bauhaus" principu praktisku īstenošanu Inovatīvi risinājumi būvniecībā Birokrātiskā sloga mazināšana būvniecībā Ugunsdrošība (t.sk. dūmeņu) Iekštelpu gaisa kvalitātes nodrošināšana Būves lietošanas drošība un vides pieejamība Būves akustika (aizsardzība pret trokšņiem) Eirokodekss un standarti FIDIC līguma noteikumi Būvju tehniskā apsekošana Darba vietu aprīkošana uz ceļiem/darba aizsardzība, droša kravu pārvietošana Bērnu rotaļu laukumu un/vai sporta aprīkojumu uzstādīšanas, </p>							

Nr.p.k.	Mērķa grupas				Kompetenču veids		
	Plānotāji	Speciālisti	Vadība	Citi admin.	Stratēģiskās/ vadības	Koordinācijas	Speciālista Vispārīgās/ tehnoloģiskās
23. Energopārvaldība, enerģētika Energopārvaldības sistēmas ieviešana atbilstoši Klimata un enerģētikas ministrijas metodiskajiem norādījumiem Horizontālais princips "Energoefektivitāte pirmajā vietā" Ēku energoefektivitāte un siltināšanas risinājumi Energoefektivitātes projektu pārraudzība Enerģijas patēriņa aprēķini Monitoringa metodika Ilgtspējas aspekti							
24. Personības attīstība Līderība Vadītāju attīstības kursi (piemēram, inovētspējas attīstība, spēja tikt galā ar stresu, efektīva un mērķēta problēmu risināšana, darbinieku motivācija un iesaiste, komandas vadība tehnisko jomu vadītājiem)	●	●	●				
25. Citas ar pašvaldības darbu saistītas tēmas Mācības civilā aizsardzībā, pašvaldībām aktuālie pasākumi, mobilizācija (noturība), kritiskā infrastruktūra, kibertelpas aizsardzība (riski), proaktīvas darbības drošības jomā							

Piezīme: Laika gaitā un atbilstoši iestādes un individuālajiem mērķiem mācību tēmas un prioritātes var tikt mainītas un papildinātas.

Avots: 1. KPMG, 2024. Kopsavilkums par jau veiktajiem pētījumiem publisko pakalpojumu sniegšanā. Pašvaldību un plānošanas reģionu speciālistu zināšanu, prasmju un kompetenču, sniedzot pašvaldību publiskos pakalpojumus, identificēšana (1.ziņojums Pašvaldību publisko pakalpojumu novērtējuma ietvaros). 2. KPMG, 2024. Pašvaldību un plānošanas reģionu speciālistu novērtējums par to nepieciešamajām zināšanām, prasmēm un kompetencēm (2.ziņojums). 3. KPMG, 2024. Kapacitātes pasākumi pašvaldību un plānošanas reģionu darbiniekiem (3.ziņojums). 4. Pašvaldību priekšlikumi KPMG informācijas pieprasījumā (07.2024.), pašvaldību speciālistu priekšlikumi KPMG aptaujā (08.2024.), KPMG rīkotas 6 fokusgrupas (09.2024.), mācību dalībnieku aptaujas rezultāti (VARAM, 09.2024.).